

Τρίτη, 6 Ιουνίου 2006
ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΩΝ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ
ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ Α

Για τις προτάσεις από **A1** μέχρι και **A5** να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό της καθεμιάς και δίπλα σε κάθε αριθμό τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή, και **Λάθος**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

A1 Το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (Α.Ε.Π) μιας οικονομίας είναι η συνολική προστιθέμενη αξία της παραγωγής όλων των επιχειρήσεων της.

Μονάδες 3

A2 Στην περίπτωση του στασιμοπληθωρισμού ανεργία και πληθωρισμός συνυπάρχουν ή ακόμη μπορεί να αυξάνονται ταυτόχρονα.

Μονάδες 3

A3 Αν η ζήτηση ενός αγαθού είναι ελαστική, τότε η αύξηση της τιμής του αγαθού θα έχει ως αποτέλεσμα να αυξηθεί η συνολική δαπάνη των καταναλωτών για το αγαθό αυτό.

Μονάδες 3

A4 Αν η καμπύλη ζήτησης ενός αγαθού είναι ευθεία γραμμή και τέμνει τον άξονα των τιμών και τον άξονα των ποσοτήτων, τότε η ελαστικότητα ζήτησης του αγαθού ως προς την τιμή του παραμένει σταθερή σε όλο το μήκος της καμπύλης ζήτησης.

Μονάδες 3

A5 Το κόστος ευκαιρίας του αγαθού **A** σε όρους του αγαθού **B** δείχνει πόσες μονάδες του αγαθού **B** θυσιάζονται, όταν παράγεται μια επιπλέον μονάδα από το αγαθό **A**.

Μονάδες 3

Για τις προτάσεις **A6** και **A7** να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό της πρότασης και δίπλα του το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

A6 Οι αγορές των αγαθών **X** και **Ψ**, που είναι μεταξύ τους συμπληρωματικά, βρίσκονται σε ισορροπία. Μια βελτίωση της τεχνολογίας παραγωγής του αγαθού **X** θα έχει ως αποτέλεσμα :

- α. Τη μείωση της προσφοράς του **X** και την αύξηση της προσφοράς του **Ψ**.
- β. Τη μείωση της προσφοράς του **X** και την αύξηση της ζήτησης του **Ψ**.
- γ. Την αύξηση της προσφοράς του **X** και την αύξηση της ζήτησης του **Ψ**.

δ. Την αύξηση της προσφοράς του X και τη μείωση της ζήτησης του Ψ .

Μονάδες 5

A7 Η φάση του οικονομικού κύκλου που χαρακτηρίζεται από εκτεταμένη ανεργία, έλλειψη επενδύσεων και ανεπαρκή ζήτηση καταναλωτικών αγαθών, είναι η φάση:

- α. της ανόδου ή άνθησης.
- β. της κρίσης.
- γ. Της καθόδου.
- δ. Της ύφεσης.

Μονάδες 5

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

A1 Σωστό σελ 135

A2 Σωστό σελ 168

A3 Λάθος σελ 45

A4 Λάθος σελ 44

A5 Σωστό σελ 20-21

A6 γ.

A7 δ. σελ 164

ΟΜΑΔΑ Β

Να δώσετε τους ορισμούς των εννοιών : **εργατικό δυναμικό, απασχολούμενοι, άνεργοι** (μονάδες 6) και να αναφέρετε πώς υπολογίζεται το ποσοστό της ανεργίας (μονάδες 3). Επιπλέον, να περιγράψετε τα μέτρα, τα οποία παίρνουν οι διάφορες κυβερνήσεις για την καταπολέμηση της ανεργίας, που οφείλεται σε ανεπάρκεια της ζήτησης (κεϋνσιανή ανεργία) (μονάδες 10) και της διαρθρωτικής ανεργίας (μονάδες 6)

Μονάδες 25

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Οι ορισμοί και το ποσοστό της ανεργίας βρίσκονται στο Σχολικό βιβλίο σελ.169 στο μπλε πλαίσιο, ενώ τα μέτρα που παίρνουν οι κυβερνήσεις για την καταπολέμηση της ανεργίας βρίσκονται στο Σχολικό βιβλίο σελ.171 « η καταπολέμηση της ανεργίας».

ΟΜΑΔΑ Γ

Τα δεδομένα του παρακάτω πίνακα αναφέρονται σε μια επιχείρηση που λειτουργεί στη βραχυχρόνια περίοδο. Η εργασία (L) αποτελεί τον μοναδικό μεταβλητό συντελεστή παραγωγής και η αμοιβή της είναι 60 χρηματικές μονάδες.

Μονάδες Εργασίας L	Συνολικό Προϊόν Q	Οριακό Προϊόν MP	Μεταβλητό Κόστος VC	Μέσο Μεταβλητό Κόστος AVC
0				–
1				7,50
2				6
3				4,50
4				3,75
5				3,75
6				4

Γ1 Να μεταφέρετε στο τετράδιό σας τον παραπάνω πίνακα και να συμπληρώσετε τα κενά του, παρουσιάζοντας τους σχετικούς υπολογισμούς.

Μονάδες 15

Γ2 Να εξηγήσετε αν στην περίπτωση της εν λόγω επιχείρησης ισχύει ο νόμος της φθίνουσας ή μη ανάλογης απόδοσης, σε ποια ποσότητα της εργασίας φαίνεται η λειτουργία του και γιατί.

Μονάδες 5

Γ3 Να υπολογίσετε το μέσο μεταβλητό κόστος της επιχείρησης, αν αυτή αυξήσει την παραγωγή της από 80 σε 85 μονάδες προϊόντος.

Μονάδες 5

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Γ. Εφόσον μοναδικός μεταβλητός συντελεστής παραγωγής είναι εργασία και η αμοιβή $\omega=60$ ισχύει $VC=60 \cdot L$.

Μονάδες Εργασίας L	Συνολικό Προϊόν Q	Οριακό Προϊόν MP	Μεταβλητό Κόστος VC	Μέσο Μεταβλητό Κόστος AVC	MC
0	0	-	0	-	
1	8	8	60	7,50	
2	20	12	120	6	
3	40	20	180	4,50	
4	64	24	240	3,75	
5	80	16	300	3,75	
6	90	10	360	4	6

Γ1) Μετά τον υπολογισμό της στήλης του $VC=60L$ αξιοποιούμε τη σχέση $AVC = \frac{VC}{Q}$

και υπολογίζουμε τη στήλη των Q, δηλαδή: $7,50 = \frac{60}{Q} \Leftrightarrow Q_1=8$, $6 = \frac{120}{Q_2} \Leftrightarrow Q_2 = 20$ κ.ο.κ.

Σημειωτέον ότι για $L=0$ το $Q=0$. Η στήλη του MP προκύπτει από τη σχέση $MP = \frac{\Delta Q}{\Delta L}$.

Με δεδομένο ότι για $L=0$ το $MP(-)$ ισχύουν: $MP_1 = \frac{8}{1} = 8$, $MP_2 = \frac{20-8}{2-1} = 12$, $MP_3 = \frac{40-20}{3-2} = 20$

κ.ο.κ

Γ2) Η λειτουργία του Ν.Φ.Α φαίνεται στην ποσότητα εργασίας $L=5$. Μέχρι την ποσότητα $L=4$ το οριακό προϊόν της εργασίας αυξάνεται ενώ μετά την ποσότητα $L=4$ το οριακό προϊόν μειώνεται και είναι γνωστό ότι η λειτουργία Ν.Φ.Α. φαίνεται στην ποσότητα της εργασίας στην οποία το MP αρχίζει να μειώνεται.

Γ3) Με δεδομένο ότι το MC (κλίση της καμπύλης VC) δε μεταβάλλεται μεταξύ δεδομένων σημείων (Q, VC) υπολογίζουμε το MC στο διάστημα $(Q=80, Q=90]$

$$\text{δηλαδή: } MC = \frac{\Delta VC}{\Delta Q} = \frac{360-300}{90-80} = 6.$$

Επομένως κάθε μονάδα που θα παραχθεί στο παραπάνω διάστημα αυξάνει το κόστος παραγωγής κατά 6 χρημ. μονάδες.

Για $Q=85$ το VC_{85} υπολογίζεται ως εξής :

$$6 = \frac{VC_{90} - VC_{85}}{90 - 85} \Leftrightarrow 6 = \frac{360 - VC_{85}}{90 - 85} \Leftrightarrow VC_{85} = 330$$

$$\text{Απαντώντας στο ερώτημα Γ}_3 : AVC_{85} = \frac{VC_{85}}{85} \Leftrightarrow AVC_{85} = \frac{330}{85} = 3,88$$

ΟΜΑΔΑ Δ

Ο παρακάτω πίνακας αναφέρεται στην αγορά ενός αγαθού, του οποίου οι συναρτήσεις ζήτησης και προσφοράς είναι γραμμικές.

	Τιμή P	Ζητούμενη Ποσότητα Q _D	Προσφερόμενη ποσότητα Q _S	Πλεόνασμα	Έλλειμμα
A	8	300	β		100
B	20	α	320	γ	

Η ελαστικότητα ζήτησης του αγαθού ως προς την τιμή του E_D, καθώς η τιμή του αυξάνεται από 8 σε 20 χρηματικές μονάδες είναι ίση με -0,4.

Δ1. Να υπολογίσετε τα α, β και γ του παραπάνω πίνακα.

Μονάδες 3

Δ2. Να βρείτε τις συναρτήσεις ζήτησης και προσφοράς του αγαθού και να υπολογίσετε την τιμή και την ποσότητα ισορροπίας.

Μονάδες 9

Δ3. Αν το κράτος, για να προστατεύσει τους παραγωγούς, επιβάλει κατώτατη τιμή P_K=24 χρηματικές μονάδες, να υπολογίσετε:

α. Τη μεταβολή που θα επέλθει στη συνολική δαπάνη των καταναλωτών.

Μονάδες 3

β. Τη μεταβολή που θα επέλθει στα συνολικά έσοδα των παραγωγών, όταν το κράτος αγοράσει το πλεόνασμα.

Μονάδες 3

γ. Την επιβάρυνση του κράτους από την επιβολή της κατώτατης τιμής.

Μονάδες 3

Δ4. Να δείξετε σε διάγραμμα το σημείο ισορροπίας της αγοράς του αγαθού και το πλεόνασμα που δημιουργείται από την επιβολή της κατώτατης τιμής.

Μονάδες 4

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Δ1. Από τον τύπο της ελαστικότητας ζήτησης προκύπτει: $\varepsilon_{D_{A \rightarrow B}} \frac{\Delta Q}{\Delta P} \frac{P_A}{Q_A} \Rightarrow$
 $\Rightarrow -0,4 = \frac{\alpha - 300}{20 - 8} \frac{8}{300} \Rightarrow \alpha = 120.$

Σημείωση: Το παραπάνω προκύπτει και από τη σχέση $\varepsilon_D = \beta \frac{P}{Q}$ (όπου $\beta = \frac{\Delta Q}{\Delta P}$).

Στο συνδυασμό A το έλλειμμα είναι 100 μονάδες επομένως $Q_D - Q_S = 100 \Rightarrow 300 - \beta = 100 \Rightarrow \beta = 200.$

Από τον συνδυασμό B προκύπτει $Q_S - Q_D = \gamma \Rightarrow 320 - 120 = \gamma \Rightarrow \gamma = 200$

Δ2 Εφόσον η συνάρτηση ζήτησης είναι γραμμική θα είναι της μορφής $Q_D = \alpha + \beta P.$

Από τον πίνακα

Συνδυασμο ί	P	Q _D
A	8	300
B	20	120

προκύπτει το ακόλουθο σύστημα δύο εξισώσεων με δύο αγνώστους:

$$300 = \alpha + \beta \cdot 8 \quad (1)$$

$$120 = \alpha + \beta \cdot 20 \quad (2)$$

Από τη λύση του συστήματος προκύπτει η συνάρτηση ζήτησης

$$Q_D = 420 - 15P.$$

Εφόσον η συνάρτηση προσφοράς είναι γραμμική θα είναι της μορφής

$Q_S = \gamma + \delta P.$ Από τον πίνακα:

Συνδυασμο ί	P	Q _S
A	8	200
B	20	320

προκύπτει το ακόλουθο σύστημα:

$$200 = \gamma + 8\delta \quad (3)$$

$$320 = \gamma + 20\delta \quad (4)$$

Από τη λύση του συστήματος προκύπτει η συνάρτηση προσφοράς:

$$Q_S = 120 + 10P.$$

Στο σημείο ισορροπίας ισχύει $Q_D = Q_S \Rightarrow 420 - 15P_0 = 120 + 10P_0 \Rightarrow 300 = 25 P_0 \Rightarrow P_0 = 12.$

$$Q_D = 420 - 15 \cdot 12 = 240$$

$$Q_S = 120 + 10 \cdot 12 = 240$$

Επομένως $Q_0 = Q_S = Q_D = 240.$

Δ3 α. Υπολογισμός της συνολικής δαπάνης των καταναλωτών στην προκειμένη περίπτωση αφορά τη Συνολική Δαπάνη στο σημείο ισορροπίας ($P_0 \cdot Q_0$) σε σχέση με τη Συνολική Δαπάνη μετά την επιβολή της P_k δηλαδή: $P_k \cdot Q_{d_k}$. Συγκεκριμένα:

$P_0 \cdot Q_0 = 12 \cdot 24 = 2880$ χρηματικές μονάδες.

Για $P_k = 24$ η $Q_{d_k} = 420 - 15 \cdot 24 = 60$ μονάδες.

Επομένως $P_k \cdot Q_{d_k} = 24 \cdot 60 = 1440$ χρηματικές μονάδες.

Η μεταβολή της συνολικής δαπάνης θα είναι:

$P_0 \cdot Q_0 - P_k \cdot Q_{d_k} = 2880 - 1440 = 1440$ χρηματικές μονάδες, (δηλαδή μειώθηκε ως προς εκείνη που ίσχυε στο σημείο ισορροπίας κατά 1440 χρηματικές μονάδες)

β. Η μεταβολή που θα επέλθει στα συνολικά έσοδα των παραγωγών στην προκειμένη περίπτωση αφορά τη συνολική πρόσοδο (έσοδα) στο σημείο ισορροπίας $P_0 \cdot Q_0$ σε σχέση με τη συνολική πρόσοδο μετά την επιβολή της P_k δηλαδή $P_k \cdot Q_{d_k} + P_k(Q_{s_k} - Q_{d_k})$ ή $P_k \cdot Q_{s_k}$.

Συγκεκριμένα: $P_0 \cdot Q_0 = 12 \cdot 24 = 2880$ χρηματικές μονάδες

Για $P_k = 24$ η $Q_{s_k} = 120 + 10 \cdot 24 = 360$.

Επομένως $P_k \cdot Q_{s_k} = 24 \cdot 360 = 8640$ χρηματικές μονάδες.

Η μεταβολή στα συνολικά έσοδα θα είναι:

$P_k \cdot Q_{s_k} - P_0 \cdot Q_0 = 8640 - 2880 = 5760$ χρηματικές μονάδες.

γ. Με δεδομένο ότι το κράτος απορροφά όλο το προκύπτον πλεόνασμα στην P_k δαπανώντας ($P_k \cdot \text{πλεόνασμα}$) θα επιβαρυνθεί ως προς αυτή τη δαπάνη, δηλαδή κατά το ποσό $P_k(Q_{s_k} - Q_{d_k})$.

Επομένως: Για $P_k = 24$ η $Q_{d_k} = 420 - 15 \cdot 60 = 60$.

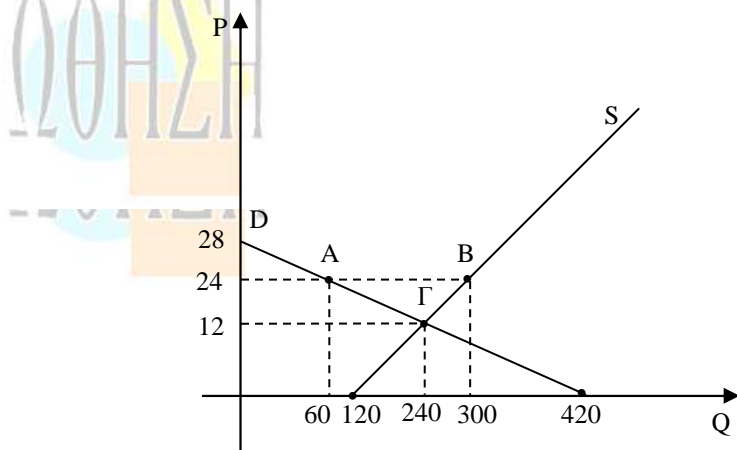
$$Q_{s_k} = 120 + 10 \cdot 24 = 360$$

εφόσον το πλεόνασμα είναι $Q_{s_k} - Q_{d_k} = 360 - 60 = 300$ χρηματικές μονάδες

η επιβάρυνση του κράτους από την επιβολή της κατώτατης τιμής είναι:

$24 \cdot 300 = 7200$ χρηματικές μονάδες.

Δ4

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Η φετινή δοκιμασία στις Αρχές Οικονομικής Θεωρίας διατήρησε το προφίλ των προηγούμενων δύο ετών. Ζητήματα με κατανομή δυσκολίας που κορυφώνονται στο 4^ο θέμα, κυρίως ως προς το εύρος της ύλης που θα έπρεπε να έχει συστηματικά και με λεπτομέρεια κατανοήσει ο διαγωνιζόμενος. Η μελέτη του σχολικού βιβλίου (κυρίως ως προς τις εφαρμογές) δεν αρκούσε για την άριστη επίδοση. Οι επιδόσεις δεν προβλέπεται να διαφοροποιηθούν σε σχέση με τις αντίστοιχες περσινές.